

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszállítását
 vagy megőrzésére nem vállalja.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Lisy.

Olyan kedves, szépen hangzó név, hogy az ember románcot, valami szerelmes históriát képzel alája. Lisy, a bájos, széke hajadon ott állt a folyó partján és melán nézte a hullámok játékát stb. Ezt tette volna Lisy, ha véletlenül bájos leánynak születik. De mivel csak osztrák képviselő lett belőle, azt olvassuk róla a tegnapi lapokban, hogy a parlamentben óriási ködkürttel jelent meg, a melyből borzalmas hangokat csalt ki a cseh nyelv védelmére.

Lisy ködkürtjének borzalmas hangjait régóta halljuk már a szomszédból. Tegnap azt jelentették a bécsi tudósítók a világ minden tája felé, hogy az osztrák birodalmi tanácsból bolondok háza lett. Bizony az lett, de nem tegnap, hanem akkor, mikor mindenféle bolondot bebocsátottak oda. Mindeniknek megvan a maga ködkürtje, a melyen borzalmas hangokat tud kicsalni; a bécsi közönség csak azért nem vette észre, mert a nagynémet, a nagycseh, a nagyolasz, nagyhorvát és egyéb nagynevű kis hőbortok ködkürtjeihez már hozzászokott. Micsoda hangokat adhatott a szépnevű Lisy az ő valóságos ködkürtjén, ha azokat még a bécsiek is borzalmasoknak találták!

A kik erre mifelénk mostanában olyan buzgón adogatnának mindenféle privilé-

giumokat a nemzetiségi tulzókknak, azoknak nem ártott volna erre a gyönyörűhangversenyre Bécsbe rándulni. Lisy ködkürtjének borzalmas hangjait akarják megszólaltatni a magyar országgyűlésen és a magyar megyegyűléseken is?

A magyar alkotmány mindenkor tisztelte mindenkinek a vallását, meggyőződését, anyanyelvét. Csak egyet kívánt meg, hogy az illető hűséges polgára legyen a magyar hazának. Az egyénnek megvan a legágabbkörű joga anyanyelvének használatát illetőleg. A magyar állam nem ismer különbséget polgárai közt az anyanyelv szerint. Minden fia e hazának: Magyar állampolgár. Az egység: az állampolgár, az összeség: az állam.

Mihelyt a kapcsolatba még egy elemet iktatunk s az állampolgár és az állam közt még egy közbülső fokozatnak elismerjük a nemzetiséget, olyan lejtőre lépünk, a mely a bécsi bolondok házához s aztán az állam szétbomlásához vezet.

A nemzetiség nem közjogi fogalom; nincs közjogi tartalma. A nemzetiség csak politikai eszme, a melyet a XIX. század eleje dobott felszínre épp úgy, mint a hogy a század vége megteremtette a szocializmus eszméjét. Mihelyt azonban a nemzetiséget mint olyat, közjogilag szerephez juttatom, azonnal közjogi tartalmat is követel magának s közjogi, alkotmányi fogalomná igyekszik válni. Mert

ha elismerik a nemzetiséget, joggal követelhető, hogy annak valamely területét is is elismerjék; mint a hogy elismerték a cseh korona tartományban a cseh nemzetiséget. Következik tehát a nemzetiség után a nemzetiségi terület. Ezen a területen a nemzetiség tendenciája az, hogy az államot kiszorítsa s mint nemzetiség, autonómiát biztosítson magának. Jön tehát a nemzetiségi jelleggel bíró autonóm tartomány, a milyen Horvátország. A fák azonban nőnek, ha nem nyelik őket, az autonóm tartomány, állammá kíván kinőni, mint ismét nálunk, ismét a horvát tartomány. S mikor az állam azt hitte, hogy polgárainak egy részét autonóm jogok adományozásával jobban magához kötötte, egy szép napon arra ébred, hogy éppen az ellenkező célt érte el, az odakötésre irányuló jogok elszakadásra vezettek, a megbékítés útján ellenségeket nevelt magának s a barátságosnak remélt nemzetiségből kinőtt egy ellenséges állam.

Ausztriának valamikor a csehek voltak leghivebb polgárai, hozzánk is ők jártak germanizálni; s ma Ausztriában minden a csehek megnőtt szarvaira akad fenn.

Lisy ködkürtje csak maradjon odaát; hadd csaljon ki belőle a cseh állam jövő képe borzalmas hangokat. Megérdemlik. De nálunk semmi szükség rá. A mi országgyűlésünkben nem engedünk holmi szobatudós elméleteknek bolondokházát

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Divat-strófák.

Frankhonból jó minden divat,
 S mi kapkodunk utána,
 A mi új volt még tegnap ott,
 Hipp, hopp, nálunk van máma.

Ha ott uszályt visel a nő,
 A slepp nálunk divatba jó,
 S a mint a szoknya rövidül
 Vaktán itt mind utána dül.

Ha ott a nő egy szép napon
 Minden hajszálát kontyba fon,
 Nosza, nálunk nem látni mást,
 Mint ugyanazt a konty-fonást.

Ha ott a nő kalap helyett
 Fejére tesz egy szekeret,
 Másnap nem rest a pesti asszony,
 Fejére hogy batárt ragasszon.

Ha ott kutyával járni sikk,
 A nők kutyára alkuszik,
 S ha ott szivarra gyújt a nő,
 A szivarunk fogyaszlja — ő.

Egy szóval nincs olyan divat,
 Bármily bolond és feltűnő,
 Hogy másnap rögtön iziben
 Ne majmolná a pesti nő.

Azért én őszintén kimondom,
 Ha tán le is becsémlenek,
 Nem kell önálló bank minékünk,
 És nem kell külön hadsereg.

Egy kell nekünk: Oly vámsorompó,
 Mely a divatra csapna le,
 Tudom nem lennénk ily szegények,
 S keservvel ennyire tele!

Rácz Mihály életéből.

Semmi vágyam, semmi kedvem
 A borostyánkoszorúhoz!
 Magyarország szép leányi,
 Szőlővessző koszorúval
 Koszorúzzatok meg engem...

Nagyvárad egykori ékespennájú főjegyzője arany szívű, könnyűvérű bohémember volt, kinek jóságával sokan visszaéltek s kinek fején nem nehez volt megtalálni azt a bizonyos hajszálát, melyből fogva minden embert kormányozni lehet. Nem mintha »ritka« szép haja lett volna, hanem biz ő mindenhez értett, csak a pénzhez, vagyonhoz nem, akár szerzéséhez, akár megőrzéséhez. »Adonyi« ember volt egész

életében, nem »tarcsai«, ahogy »itt mifelénk mondani szokás.« Váltót boldognak, boldogtalannak aláirt, úgy hogy hire ment ebbeli készségének egész Biharországban. Egy falusi atyafi azzal állított be hozzá egy alkalommal: maga az a tekintetes ur, aki váltót szokott aláírni? Hogy legalább háza legyen, egyszer két jó barátja, Hegyesi Márton, meg Bölönyi Sándor arra használta fel Rácz Miska távollétét (a Tátrában járt, de csak olyan Berge von unten Tourist volt, vendége volt megboldogult jóbarátjának Rimanóczy Kálmánnak) hogy vettek neki egy jóra való olcsó házat sok sok esztendei törlesztésre valahol a Lakatos-utcában. »Ugyan minek vettetek,« jegyezte meg a tudtán kívül háztulajdonossá vált bohém, »hiszen ugye lesz ez sokáig az enyém.«

Mikor a hős Oszmán pasa 1877. július végén megverte az orosz hadsereget Plezna alatt, egész Magyarország diadalmába uszott. Nagyváradon az egész város ki volt világítva, csak a távollévő gör. kath. püspök palotája maradt sötét. Nosza összefogott a tanulóifjuság a néppel s bevették a püspöki palota ablakait, még pedig mondhatni: rendőri asszisztencia mellett. Utólagosan néhány jogászt letartóztattak bujtogatás címén, de az ifjuság Rácz Mihályhoz fordult, aki csakhamar kiszabadította a letartóztatott itjakat. De erre azután ő lett a diadalm tünemény foglyává: vállaikon hurcolták éljenezve, »csokjassá«-va Várad utcáin. A Finum Rózi akkor igen felkapott dallamára ezt énekelte:

csinálni. Elégé hasonlít hozzá, mikor a horvátok obstruálnak. Aki ezt állandó tüneté akarja tenni, keresse másutt, könnyen megtalálja, s legalább nem árt vele senkinek.

Lisy ködkürtjének ez a tanulsága.

*

Uj véderő-törvény. A »Fremdenblatt« írja: E napokban a közös hadügyminisztériumban a hadügyminisztérium és a két honvédtisztviselőből álló bizottság tárgyalásokat kezdett. Ezen bizottság ülésezésének céljáról a következőket tudtuk meg. Az új véderő-törvény, mint már többször kijelentették, tervezet alakjában már 1904. óta kész. Természetesen, folyton új tapasztalatokat gyűjtöttek s ezáltal új impulzusokat nyertek. Ezenfelül a törvényjavaslatot a katonai minisztériumok mindenkor oly formában kell készen tartaniok, hogy az bármikor a törvényhozó testületek elé legyen terjeszthető. A mostani tanácskozáson tehát csak az a céljuk, hogy tisztázzák a nézeteket, az új véderőtörvény azon részei tekintetében, amelyek az utóbbi időben gyűjtött adatok alapján, esetleges változtatásoknak lesznek alávetendők. Ezen tanácskozáson nincsen tehát aktuális vagy döntő jelentőségük s szintugy nincs ezidő szerint különös ok, amely szükségessé tenné a véderőtörvény előterjesztését.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 4.

Elnök: *Justh Gyula.*

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után következik a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Tizenkettő tizenhárom, tizenégy,
Mondd meg nekem kedves babám hová mégy?
Elmegyek az oláh püspök elébe
Megkérdezem hol maradt a lumine.*

Első házasságát igen korán kötötte s mint efféle bohém ember, házas ember létére se tudott hozzászokni a korai fekvéshez, azaz hogy nagyon korán szokott volt lefeküdni: napfölkelté után. Akárhányszor mondta az egyik gyermeke az édes anyjának: mama keljünk fel, mert hazajött már a Miska. Tudniillik még a saját gyermekének is csak »Miska« volt az aranyzivű Rácz Mihály. Apropos »Miska«, erre meg azt szokta mondogatni: Váradon ugyan minden szamarat (négy lábút) Miskának hinak, de azért nem minden Miska számár!

Bizony ő nem volt az; irodalmi működése, költői, úgy mint prózai, hírlapi, szép tehetségéről tanuskodnak. A »Holnapisták«-tól persze nagyon különbözött az ő költői egyénisége, nem lévén benne gőg, pökhendiség, obszcén, bizarrság, se Istenkáromló hetvenkedés, de annál több melegség igaz érzés és naiv lelkesedés s mi azt hisszük verseiben ma is több őszinte gyönyörűséget találhat az ember, mint a »fekete zongorák« és »vörös szekerek« éneklői borzas és borzalmas titánkodásában.* Hátra-

* Már az ablakverés se volt valami szép dolog, de még csunyasabb volt, hogy annyi követ hajigáltak be az ablakokon, hogy a butorok nagy része is tönkrement. Rácz Miska szelíd jó lelkének bizony nem is tellett kedve az ilyen garázdálkodásban, melyre semmi szüksége nincs az igaz hazafiságnak tehát az utca — utca.

Mohacsevics Vazul az első szónok. Horvátul beszél.

Vlad Aurél román nemzetiségi képviselő beszél ezután. A földadó százaléknak megállapításánál helytelennek tartja a 20 százalékos kulcsot. Fél, hogy a mostani adóreformjavaslat tönkre fogja tenni a kis existenciákat.

Sándor Pál: A házszabályok 215. § a alapján kér szót, mert személyes támadások érték őt és szeretne ezekre válaszolni.

A Ház megadja az engedélyt.

Sándor Pál: Mindenekelőtt azt hozza fel, hogy akadnak olyanok, akik azt állították róla, hogy izgat a hitbizomány ellen, pedig csak azt követelte, hogy a szegény ember ne fizessen több adót, mint a gazdag.

Beszéde alatt *Csanak* János debreceni képviselő lépett a terembe, akit a függetlenségi párti képviselők zajosan megéljeneztek.

Sándor Pál: Polemizál *Holló* Lajossal, aki úgy tüntette őt fel, mint a szabadelvűpárt exponensét.

A leszavazott kabinet.

Sándor Pál beszéde alatt briliáns jelenet játszódott le a képviselőházban. A Lipótváros követét, *Justh Gyula* elnök figyelmeztette:

— A képviselő ur személyes megtámadás és félreértett szavainak helyreigazítása címén szólalt fel. Ebből a keretből már kilépett...

A függetlenségi pártból erre tizen is oda kiáltottak *Sándor* felé:

— Kérj engedélyt!

Ebbe a percben *Hoitsy Pál*, a függetlenségi párt ügyvezető elnöke odaugrott a függetlenségi padok elé:

— Nem adjuk meg az engedélyt! Ugyis nagyon elhuzódik a vita!

Ezuttal azonban nem hallgattak rá a függetlenségi képviselők:

— Megadjuk az engedelmet! kiáltották.

Erre szavazás következett: *Wekerle Sándor*, *Andrássy Gyula* és *Jekeltalussy Lajos* mi-

maradt könyvtárát 10,000 koronára becsülik a hozzáértők. *Rácz Miskának*, a főjegyzőnek igazán ékespennája volt s emellett igazán puritán becsületességű, szorgalmas tisztviselő volt s így nem csuda, hogy 1897-ben, Sal lemondása után épen csak 3 szavazaton mult, hogy *Bulyovszky* helyett nem ő került Nagyvárad polgármesteri székébe. Vannak akik azt mondják, hogy még három szavazaton se mult, node ne szólj szám, nem fáj fejem s azért csak annyit mondom, hogy volt *Rácz Miskának* egy nagy bűne: nem volt szabadelvű, hanem negyvennyolcas.

No de akárhogy áll is a dolog az bizonyos, hogy a reprezentáláshoz értett volna, mert gyönyörűen tudott szavalni, szónokolni egyaránt. Esméit, érzéseit melegséggel lendülettel adta elő. Szüretnek alkalmával mikor *Petőfitől* szavalt, vagy *Mirabeau-ból* szónokolt odagyűlt a munkásnép is s a szedők elismeréssel mondogatták egymáshoz: papnak lenne ez jó, de gyönyörűen beszél!

* Az ember igazán nem tudja: nevesen e vagy bosszankodják, vagy a *Hidegser-utca*ra gondoljon, mikor ezt olvassa *Ady* »Az Isten balján« c. versében:

Az Isten engem nem szerel,
Mert én sokáig kerestem,
Még meg se leltem s akkor is
Kötődtem vele s versenyeztem.

Hát nem a *Grössenwahn*, a nagyvási bóbort költészet-e ez? De hát *Petőfi* óta ilyen a legnagyobb költő.

niszterek az engedély megtagadása mellett állottak fel. De ezuttal a kormánypárt nem követte a vezéreket s az ellenpártnál kiderült, hogy a Ház többsége megadja az engedelmet *Sándornak* arra, hogy a tárgytól eltérhessen.

Az eredményt nagy derűség fogadta. *Farkasházi Zsigmond* ujjongva kiáltotta oda *Wekerle* felé:

— Leszavarták a minisztériumot!

Polónyi Géza pedig kész volt a konkluzióval is:

— Le kell mondania! — harsogtatta.

Wekerle Sándor kissé mosolyogva felállt a bársonyszékből és odafordult *Polónyi* felé:

— Helyes! Ez meg is fog történni! — mondta. *Polónyi Géza* fogja megalakítani az új kabinetet.

Itt azután a kacagók ismét *Wekerle* oldalára állottak.

Sándor Pál a javaslatot nem fogadja el.

Ezután az elnök 5 perc szünetet ad.

Szünet után *Farkasházi Zsigmond* a házszabályokhoz szól.

Kállay Leopold a javaslatot magyarázza. Az ülésnek 2 órakor lett vége.

Kossuth a királynál. A képviselőházban elterjedt hírek szerint *Kossuth Ferenc* legközelebb Bécsbe utazik s kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tegnap, csütörtökön délután tartotta rendes havi ülését Nagyvárad város közigazgatási bizottsága.

A szokásos folyó ügyeken kívül nem került nagyobb jelentőségű dolog tárgyalásra. Egy nagyobb tejhamisítási ügyben itélkeztek másodfokban. A kiszabott pénzbüntetés elég magas ugyan, de az ilyen dolgokban, különösen ha oly nagyszabású az elkövetett hamisítás, mint a jelen esetben, nem elég a pénzbüntetés, a melyet a vagyonos ember könnyen kifizet s folytatja tovább a hamisítást, amelyből csakhamar behozza a büntetéspénzt. Különösen a tejhamisítás olyan természetű, hogy azzal sok szegény csecsemőt a másvilágra küldhet a bűnös hamisító, mert a hamisított, felvizezett tej a csecsemőknél bélhurutot okoz. Ilyen esetekben példás büntetést, eljárást kellene alkalmazni, hogy elmenjen a többi hamisítóknak a kedve a hamisítástól.

A közigazgatási bizottság tegnapi ülése a következő volt:

Glac Antal főispán elnökölt. Jelen voltak: *Rimler Károly* polgármester, *Bordé Ferenc* főjegyző, *Mayer Lajos* kir. pénzügyigazgató helyettes, *Varró Domokos* kir. főmérnök, *Vasady Lajos* kir. tanfelügyelő, *dr. Baróthy Ákos* városi főorvos, *dr. Thury László* v. főügyész, *Baróthy Pál* kir. ügyész, *Hlatky Endre*, *dr. Kurländer Ede* közigazd. előadó, *Kanta József* kir. állatorvos és *dr. Cseresnyés Béla* tb. tanácsnok, jegyző.

Az ülés megnyitása után előterjesztette jegyző a polgármester havi jelentését, amelyből közöljük a következő adatokat:

A közegészségügyi állapot január hónapban kedvező volt, nemcsak azért, mert a hevenyfertőző bántalmak szörványosan fordultak elő, hanem azért is, mert nagyobb volt a születések száma a halálozásoknál.

A gyermek-kórházban 251 bejáró és 57 bentfekvő beteg-t, a járványkórházban pedig 10 beteg gyógykezeltetett.

Legtöbb halálozás a légzőszervek lobos bántalmaiban történt, amennyiben a hörg- és tüdőlob 19, a tüdőgümőkór pedig 20 esetben végződött halállal.

Született 79 fiú és 70 leány, összesen 149 gyermek.

Elhalt 70 fi és 61 nő, összesen 131 egyén. A szaporodás 18. Elhalt városrészenként: Újvárosban 29, Olasziban 38, Váralja-Velence—Csillagvárosban 20, a kórházakban 44. Hét éven alóli gyermek 39 halt el. Szegény beteg 473 gyógykezelést kapott az országos betegápolási alaptól.

A közbiztonsági állapot január hónapban kielégítő volt.

Lopás 63, csalás 3, sikkasztás 9, zsarolás 2, súlyos testi sértés 7, könnyű testi sértés 9, namisított pénz forgalomba hozatala 7, magánlak megsértése 2 és gyilkosság 1.

Letartóztatva volt 84 egyén, akik közül 57 eltoloncoltatott.

Kihágási feljelentés 118 esetben tétetett.

Külföldre szóló utlevél 10 lett kiadva; ezek közül 3 Amerikába.

Januárban 3 öngyilkosság történt.

A közadók január havi bevételi eredménye elég jó volt, amennyiben 2911 kor. 24 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	43885 K 07 f.
kamatban	1367 K 45 f.
betegápolási pótdobban	2059 K 47 f.
kamatban	26 K 34 f.
iparkamarai illeték	747 K 02 f.
názalási adóban	33 K — f.
fégyveradóban	38 K — f.
állami óvodai pótdob	1071 K 02 f.,

mely összegeket a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Városi adóban	21542 K 66 f.
vizdíjban	6264 K 60 f.
utadóban	3244 K 32 f.

folyt be.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

A kir. pénzügyigazgató helyettes bejelentette, hogy a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság előterjesztéssel élt a pénzügyminiszternél az iránt, hogy a nagyvárad kir. adóhivatalt váltsa kétfelé városi és vidéki kir. adóhivatallá, mert ma már annyira felszaporodtak a kir. adóhivatal teendői, hogy azok ellátását nem képesek megfelelően végezni. Kéri, hogy Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a pénzügyigazgatóság előterjesztését hasonszelleme felirattal pártolja.

A közigazgatási bizottság a kérelmet készséggel teljesíti.

Weinberger Herman nagyvárad tejkerekedőt a rendőrkapitányi hivatal nagymennyiségű tej hamisításáért, a hamis tej forgalomba hozataláért és a lefőlözött tej forgalomba hozataláért, tehát három rendbeli mezőgazdasági kihágásért összesen 500 koronára ítélte. Ez ellen Weinberger Herman felebbezett, de a közigazgatási bizottság a felebbezést elutasította.

A községi polgári fuiskolánál megüresedett tanári állás betöltéséhez a választás vezetésére elnökül Mezey Mihályt küldte ki a közigazgatási bizottság.

Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

Az önálló nemzeti bank mellett.

Justh Gyula nagyfontosságú beszéde.

A Józsefvárosi Népkör a múlt héten közgyűlést tartott, amelyen nemcsak a Józsefvárosi közönsége, hanem más kerületek polgársága is részt vett. Elhatározták, hogy az önálló bank felállítása érdekében kérvényt nyújtanak be a képviselőházhoz. A Józsefvárosi polgároknak nagy küldöttsége jelent meg tegnap délelőtt 10 órakor a képviselőház elnökénél, *Justh Gyulánál*, az elé dr. *Nemes Bertalan* orsz. képviselő vezette a tisztelőket.

Dr. *Havas Rezső* kir. tanácsos, a Józsefvárosi Népkör elnöke nyújtotta át a kérvényt. Beszédében többek között azt hangoztatta, hogy az önálló bank nélkülözhetetlen előfeltétele az önálló vámterületnek.

Justh Gyula a képviselőház elnöke, válaszában elsősorban megköszönte azt a bizalmat, amelyet az önálló bankért küzdő polgárság a képviselőházba és az ő személyébe helyezést biztosította a küldöttséget arról, hogy a kérvényt nemcsak kötelességszerűen, hanem egész lelkesedéssel, szívének egész melegével fogja a képviselőház elé terjeszteni, mert ebben oly kérdést lát, amely mellett legjobb meggyőződése szerint a képviselőház többsége sziklaszilárdan ki fog tartani. (Éljenzés.) A polgárság legyen bizalommal a képviselőház iránt és ő iránta is, hogy az ország érdekeit meg fogja védeni. (Éljenzés.) *Az önálló bank gazdasági önállóságunk legelső feltétele. (Ugy van.) Ha ezt elejtjük; nem lesz önálló vámterület sem és annak az államnak, amely gazdasági függetlenségéről lemond, annak el kell pusztulnia. (Ugy van.)*

Ha valaki áttekinti azt az érvelési módot, amelylyel egyes igen neves államférfiaink és egyes pénzügyi kapacitásaink 1878- és 1867-ben és 1899-ben a bankkérdés tárgyalásakor a bankközösség mellett foglaltak állást, mindenkor mintegy sablonszerűen látja megújulni az okoskodásnak azt a nemét, hogy a magyar önálló bank felállítása a nagy gazdasági megrázkódtatás a pénz hiánya miatt lehetetlen.

Ez az 1878-iki, az 1887-iki és 1899-iki okoskodás teljesen azonos a mostani okoskodásokkal. Hiszen ha a gazdasági önállóság képes lenne tönkre tenni az országot, olyanok volnánk, mint a virágházi növény, amely csak osztrák üveg alatt tud prosperálni és ha eltávolítatuk az üveg, tönkre megy a növény. A jó kertész nem úgy műveli a növényt, hogy csak a bura alatt tudjon prosperálni, hanem úgy dolgozik, hogy ha el is veszik az üvegburát és az éltető szabad levegőt kapja a növényzet, akkor oly óriási mértékben növekedik, virul, prosperál, hogy mindenkinek bámulatát kelti fel. (Élénk tetszés.)

A 67-es kiegyezés sok tekintetben akadályos volt a gyorsabb és erősebb haladásnak ebben az országban. Közgazdasági téren is. De azt mégsem tételezem fel, hogy ez a 67-es alap annyira megrontotta volna ezt az országot, annyira nyomorulttá tette volna, hogy a gazdasági önállóság nagy megrázkódtatásnak, tönkretételnek tenné ki. (Élénk tetszés.) Ez teljesen lehetetlen. (Ugy van!)

Én bízom a nemzet jövőjében, erejében és meg vagyok róla győződve, hogy egy a képviselőház, mint a polgárság kitart a nemzeti bank mellett, 1917-ben pedig a vámelkülönítés mellett, néhány év múlva közgazdaságunk teljesen önálló lesz és néhány évtized múlva teljesen felvirul ez az ország oly mértékben, hogy mindenki boldogulni fog, mert az életerő, az életképesség, a törekvés meg van az országban. (Igaz! Ugy van!) Nagyon köszönöm, hogy megjelentek előttem, köszönöm, hogy bizalommal viseltetek irántam. Legyenek meggyőződve, hogy bizalmukban nem csalatkoznak és győzni fog a nemzet. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Alarcos betörők Beélben.

Félrehúzták a harangot.

Nagy szenzációja volt tegnapelőtt éjjel Beél községnek. Éjnek idején, úgy éjfél tájban félrehúzták valaki a toronyban a harangot. Nagy riadalom támadt erre az egész községben. Mindenki azt hitte, hogy tűz van. Hiányos öltözetben rohantak össze-vissza óriási lármát csinálva, míg végre megtudták, hogy *Herdencs* Kosztán házában rablók járnak. Üldözőbe vette az egész falu a megriasztott tetteseket, de azoknak sikerült elmenekülniök.

Részletes tudósításunk a következő:

Kedd éjszaka háromnegyed 12 órakor *Herdencs* Konstantin jómódu gazdaember laká-

sán 4 álarcos férfi feltörte úgy az utca, mint a konyhaajtót s észrevétlenül belopódzott a házba, honnan a kamrán át a padlásra mentek s ott éppen aggatták le a feltett disznóbust, mikor a lakásban a zörejre felébredt *Herdencs* Konstantin. Az álmából felriasztott ember megrémülve költögette családja tagjait s aztán, úgy, ahogy volt, fégyver nélkül felrohant a padlásra.

Herdencs gyermekei eszükét veszve sikongattak s csak a legnagyobb fiú, János maradt higgadt s elrohanva a toronyba félrehúzták a harangot.

Alig telt el öt perc, már az egész falu talpon volt.

— Tűz van! Tűz van! — kiabálták a felriasztott emberek s rohantak a templom felé. A fiú még akkor is húzta a harangot s csak mikor már nagy csődület jött össze, kiabálta lélekszakadva:

— Megölik az apámat. Rablók, rablók! Erre aztán a fiú házához siettek az emberek hol a rablók még mindég a padlásra voltak. *Herdencs* Konstantin, amint a padlásra ért, látta, hogy ott négy fekete arcú ember dézsmálja a bust. Látva azt, hogy azok négyen vannak, visszasietett a házba anélkül, hogy a betörők észrevették volna. Becsukva alul az ajtót, eltorlaszolta a padlás lejárását.

Amikor az emberek, a falu népe megjött, a rablók látva, hogy forró a talpuk alatt a föld, az utolsó menekülési módhoz fordultak s leugráltak a kertbe nyíló padlás ablakon. Beélen jelenleg méteres hó lévén, baj nélkül vihették végbe ezt. Egyszer csak elkialtja magát az egyik odaérkezett ember.

— Itt vannak, fogjátok meg.

Erre aztán nagy hajsza keletkezett. Üldözni kezdték, kik a kerten keresztül a rétek felé vették utjokat. Több mint tíz percig tartott ez az üldözés, de mivel a rablók megégerutat nyertek, eredményre nem vezethetett. Hogy kik voltak a tettesek, még csak sejteni sem lehet.

Szabó István csendőrszervező egész hajnalig kutatta a betörőket, de ő sem ért el eredményt. Most széles mederben indult meg a nyomozás az álarcos betörők ellen.

Egy jegyző kálváriája.

A belügyminiszter döntése.

Igen érdekes ügyben hozott döntést most a belügyminiszter. Az ügyben tulajdonképpen egy ember existenciájáról volt szó, melyet minden komolyabb alap nélkül akartak tönkre tenni eddig teljes bizonyossággal meg nem állapított sugalmazások követői. Az ügy már-már vesztettnek látszott s a körülmények úgy alakultak, hogy az illető jegyző, aki ellen a tulajdonképpen indult a hajsza, minden reményt feladott.

Az ügyről egyébként tudósításunk a következő.

Éradony községben Nagy Ferenc a jegyző s mint ilyen nagy szorgalmat és munkásságot igénylő hivatalának igyekezett is teljes ambícióval megfelelni. Ismerve a jegyzői teendők változatosságát s azok sürgősségét, nem lehet súlyos hibának betudni, ha valamikor kisebb késlekedéssel intéznek el egy talán nem oly égetően sürgős ügyet. Az éradonyi jegyzővel is megtörtént az, hogy a község számadásait 1907 évről nem a kitűzött napra küldte be.

A kisjelentőségű dolog miatt *Doboz* Kálmán érmihályfalvai főszolgabíró vizsgálatot indított. A vizsgálat során oly szőrszálhasogató eljárást tanúsított a főszolgabíró, hogy a jegyző elkeseredésében a következőket mondta:

— Ne csináljon ilyen dolgokat főbíró ur mert én inkább itt hagyom ezt a hivatalt.

A főszolgabíró megragadta az alkalmat és a jegyző eme szavait lemondásnak te-

ságnak az 1909. évben 60 000 drb, az 1910. évben 80,000 drb és az 1911. évben 100,000 drb talpát kell szállítani.

* **Kulturánósnoki állás rendszerezése.** Évek óta felszínre van a kérdés, hogy szükség van-e Nagyvárad városánál a községi iskolák felügyelő-igazgatói állásra, vagy sem. A jogügyi szakbizottság javaslatot terjesztett a tanács elé, amely szerint a felügyelő igazgatói állásra szükség nincs, azt szüntesse be Nagyvárad városa, hanem egy kulturánósnoki állást rendszeresítsen a város, amelynek hatáskörébe tartoznának az összes kulturügyek, az iskolákkal együtt. A városi tanács tegnap tárgyalta a jogügyi szakbizottság véleményét s azt magáévá tette s a kulturánósnoki állás rendszeresítését helyesli. A kulturánósnok egyúttal az iskolaszékek elnöke lenne s a tanácsban referálná az összes iskolai és kulturügyeket.

* **Vasuti karambol a pályaudvaron.** Tegnap éjjel helytelen váltó állítás következtében csaknem borzalmas katasztrófa történt a nagyvárad pályaudvaron. Éjjel 2 órakor ugyanis a gyorsvonat egy veszteglő tehervonatba futott s abban nagy károkat tett. A gyorsvonat vezetője nem vette észre, hogy a saját mozdonya sípánján egy vonat áll és a gyorsvonatot neki vezette a tehervonatnak. Az összeütközés erős volt. A tehervonatnak három kocsija erősen megrongálódott. A gyorsvonat mozdonya kiskilott. Ember életben kár nem történt. Az utasokat rázkódás és az ijedtségen kívül más baj nem érte. Egyedül a mozdonyvezető szenvedett könnyebb sérülést a karján. A mozdony helyreigazítása után némi késéssel a gyorsvonat tovább ment.

* **A megtámadott oukrász.** Tegnap-éjjel egy nagyvárad oukrász a hegyről jött volna be a városba és ő, aki mindig finom dolgok között szokott forgolódni, nem a legkellemesebb dolgoknak volt passiv résztvevője. Ahogy ugyanis a vasúti fűtőház környékén haladt gondolataiba merülve négy marcona alak feléje rohant. Erre ő elővette revolverét és ijesztgetés képen csak a levegőbe lövöldözött, de a pasasoknak úgy látszik nem igen imponált a puskaporogás és nekirohantak kicsavarták kezéből a revolvert, megfosztották néhány koronájától és jól helybenhagyva, meglékelte koponyával ott hagyták az uton. A fűtőházban levő tartalékgép mellett levő fűtő elősietett a nagy lármára, de a tettesek elmenekültek. A szegény oukrász pedig mindenféle folytonossági hiányával hazatárgyolt.

* **Betörés a Vécsei bankjába.** Vécsei Ignácnak a Bémer-téren levő banküzletében az udvar felől tegnap éjszaka valaki behatolt s az üzletből több fiók feltételezése után 415 korona pénzt és körülbelül 1200 korona értékű külföldi pénzt elvitt. A betörést reggel vette észre a házmester, ki azonnal rendőrt hívott. A betörés módja azonnal rávallott arra, hogy a tettes csakis a viszonyokkal ismerős egyén lehetett, sőt hogy az üzletben bejáratos is volt. Erre mutatott ama körülmény, hogy a feltört ajtóról hiányzott a belső keresztvas és hogy a külső üzlethelyiségbe vezető ajtó, melyben a kulcs is volt, nyitva volt. A gyanu nyomában Halász Gyula üzeti szolgárára irányult, kinek lakásán az élelmelemben elrejtve megtalálta a rendőrség ama két vést is, melyek az ajtó törésében beleteltek. Halászt, aki ezideig még szigorúan tagad, azerták.

* **Vakmerő utonállók Élesden** Schiff Lajos közlése szerint a talpok tegnap Élesden jártak. A városban 4 óra tájban egy üzletben egy 50 koronás váltót tartott. Az üzletben 8-10 óráig tartott a váltó, majd az üzlet s erre ezek el is távoztak. A váltó Schiff Lajos kocsihoz úgy 5 óra tájban került vissza. A váltó sra hantatott, az uton két

ily favágó a kocsin elé ugrott s így egyikük a ló felé ütött fejszéjével, a másik Schiff felé. Egyik ütése sem talált, mire a kocsi megcsapdosta lovát és gyors hajtással megmenekültek. Az állomáson látta Schiff, hogy támadói szintén megérkeztek és jegyet váltottak Nagyváradra. Ide megérkezve a velencei rendőrség segítségét kérte ellenük. Ezek a közbelépő rendőrré tejszét fogtak. Mire a rendőrség velencei különítménye kellő számú legényt küldött s a veszedelmes társaságot, névszerint Dolga András és Istvánt, valamint Dulhász Jánost és Flutor Sándort a rendőrségre kísérték és lezárták.

* **Találtak** egy ifj. Konez János névre kiállított katonai- és munkakönyvet. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. e. 7. sz. szobában.

* **Megvadult lovak.** Hétfőn délelőtt 11 óra tájban egy nyitott sárga féderes kocsin magukra hagyott lovak megvadultak s eszevesztett vágatásban rohanva végig a Lukács György-utcán a Rákóczi-utra száguldottak. A közpórház előtt eléjük ugrott egy bátor kocsi-forma ember s megragadta a rudas-ló zablját balkézével, hogy megállítsa a megvadult Bucephalusokat. A böszült paripák néhány méternyire még vonszolták fékezőjüket, de azután megcsendesedtek s megállottak. A zabla összevissza sebezte a bátor fékező kezét úgy, hogy mindjárt a kórházba ment bekötöztetni a sebeket. Kapott-e jutalmat önfeláldozó hősiességéért nem tudjuk, de hogy jobban megérdemelte, mint sok feldőkorált mellő alak, az bizonyos. No de mindég voltak és lesznek névtelen hősök ezen az igazság nélkül szűkölködő világon.

* **Pro Messina et Calabria.** A déli-olaszországi segélybizottsághoz újabban a következő adományok érkeztek: Glac Antal főispán kezéhez: Osztrák-Magyar bank fiók tisztviselői 1420 K, Huzella Gyula 20 K, Áll. főreáliskola ifjusága 4210 K, Prem. rend. főgimnázium ifjusága 852 K, Fetser Antal püspök 30 K, Gabriely Lajos kanonok 20 K, Grócz Béla 30 K, dr. Karsch Lollion 20 K, dr. Karácsonyi János 20 K, Spett Gyula 20 K, Felsőerdnai bánváltások 16 K, Vétes község gyűjtése 3820 K, Szalacs község gyűjtése 7 K, Illye község gyűjtése 1320 K, Érkeserű község gyűjtése 5 K, Kéz község gyűjtése 25 K, Széplak község gyűjtése 7240 K, H. I. gyűjtése Nagyváradon 150 K, Belsőnyér község gyűjtése 950 K, Csatár község gyűjtése 2519 K, Érsemjén község gyűjtése 6 K, Hosszupályi község gyűjtése 1890 K, Gyuricza Antal gyűjtése Nagyvárad 2567 K, Pap János 2 ik gyűjtése 1408 K, Kir. tanit képző ifjusága 670 K, Papatácsi község gyűjtése 2130 K, B. Mezőkeresztes 2010 K, Derecske község gyűjtése 168 K, Biharfelegyhaza község gyűjtése 2980 K, Hegyközpályi és Száldobágy község gyűjtése 1560 K, Gyanta község 2740 K, Bors község gyűjtése 2938 K, Jánosda község gyűjtése 1490 K, Csételek község gyűjtése 6 K, Hosszvaszó község gyűjtése 4 K, Bihar-püspöki község gyűjtése 3726 K, Bihar-püspöki község adománya 5 K, Szentjános község gyűjtése 13 K, Piskolt község gyűjtése 4454 K, Csobaj község gyűjtése 3940 K, Pecs-zöllős község gyűjtése 3310 K, Krajova község gyűjtése 2050 K, Dombrovány község gyűjtése 11 K, Ottomány község gyűjtése 14 K, Sályi község gyűjtése 12, Feketető község gyűjtése 5, Rézbánya község gyűjtése 1226, Báránd község gyűjtése 1720, Biharudvari község gyűjtése 50, Bihar-nagybajom község gyűjtése 2880, Nagyrébő 4278, Bakonyszeg 1540, Bihar-tóda adománya 4, Danosháza 2, Sáp 5, Sáp községi gyűjtés 5, Szeres 6, Kakadé 690, Erköbölku 5308, Ujléta 1880, Kolyé 3228, Csokalyé 4658, Érolaszé 59, H-gyököszentmiklósé 1186, Kiskágyáé 951, Kiskerekéé 14, Szentjóbé 72,

Asszonyvásáré 2628, Feketebátoré 530, Beznység 1740, Konyáré 5, Nagyszalontáé 28070, Serges köri gyűjtés 10, Pesterei köri gyűjtés 4, Örvénd köri gyűjtés 32, Tóósi köri gyűjtés 14, összesen 2106 korona 22 fill., már kimutatva 3077 korona 18 fillér, az eddigi eredmény: 5183 korona 40 fill.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Dolovai nábob leánya.
Szombat: Velencei kalmár.
Vasárnap d. u.: Szép gárdista, este: Forradalmi nász.

Pont Biquet család. Régi jó francia bohózat, Pont Biquet bíró Ujháznak egyik jeles szerepe, tegnap *Krasznay* játszotta, elég jó sikerrel. Az előadás különben közepes volt. *Tóth Elek* a szokott jó volt, *Kassay, Décsi* és *Hajnal* komikus figurái és *Tóthné* izléses Pont Biquetnéje általános tetszést arattak. A szerep nem tudás hátráltatta itt-ott az előadás gördülékenységét, de a kellően kiélezett kacagtató jelenetek sehol sem tévesztették el hatásukat. Az új diszettek lehetővé teszik a régi daraboknak új keretben való felírásúlt előadását.

A dolovai nábob leánya. Herceg Ferenc egyik legmaradandóbb alkotása, »A dolovai nábob leánya« kerül ma este előadásra. Herceg Ferenc e poétikus darabjának mindig megvan a hálás közönsége, mert ez a darab a magyar társadalmi életnek hűséges tükörképe. Ma este rendkívül szerencsés szereposztásban kerül előadásra a darab. A főszerepeket E. Kovács Mariska, Hevesi Mária, Angyal Ika, Tóth Elek, Krasznai és Beregi játszik. Egyik érdekessége lesz az előadásnak, hogy most Biliczky kadét kedves szerepét Gózon Gyula, ez a temperamentumos vérbeli színjátzó talentum játssza.

IRODALOM.

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 1. száma a következő tartalommal jelent meg: A gárda jelszava. — Nagyfalusi Lajos: Jézus szent neve. — Makay Lajos: Az Oltári-szentség kronológiája. — Szohurek Antal: Szenteltessék meg a te neved. — Reviczky Aladár C. M.: Szent Paszkál életrajza. — Juhász Vince: A katakombák világában. — Dávid király zsolnárkönyve: Isten neve. — A romok városa. — Az élet kenyere. — Prohászka Ottokár: Elmélkedések. A mágusok imája. — Tichy Sándor C. M.: Életképek. — Röptében a nagyvilág körül. E folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre 3 korona.

Kath. Háziasszonyok Lapja. A szerény kezdetből pompás dolog lett. A *Kath. Háziasszonyok Lapja* II. évfolyama gyönyörű külsővel és igazán gazdag tartalommal lép a keresztény családok körébe. Ez a lap valósággal missiót létesít, amennyiben egyetlen e fajta újság melynek nemes célja a keresztény valódi tüzhely fölépítése, tüzeinek fölszítása és áldott melegenek ápolása. De figyelme kiterjed minden családi vonatkozású bajra, s különös súlyt helyez a cseléd-ügy rendezésére. A lap *Wüstner* Henrikné szerkesztése alatt jelenik meg. Az első illusztrált tüzet dus tartalmából kiemeljük *Prohászka* gyönyörű beszédét a háziasszonyok szövetségének nagy feladatairól. Van benne az egyleti mozgalmakon kívül szépirodalmi rovat, divat, háztartás és ami legközelebből érdekli a háziasszonyokat, *megbízható cselédek közvetítése*. A lapot az egyesületi tagok ingyen kapják, nem tagok évenként 3 koronáért. Szerkesztőség és kiadóhivatal *Ujpest, Bocskay-utca 1. sz.*

Február hó 16-án

a „Kereskedelmi Csarnok“ disz-
termében lesz megtartva a

VILÁGHIRŰ

SWÄRDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY

ALAJOS ur, az országos

:: zeneakadémia tanára. ::

Belépő jegyek: 8, 6, 4 és 2

kor. árban e öre válthatók

SEBO IMRE könyv- és papir-

kereskedésében Rákóczi-ut.

A folyó hó végén nyilvános aláí-
rásra kerülő

4 $\frac{1}{2}$ % m. kir. kincstári jegyekre

előjegyzéseket az eredeti felvételek
mellett elfogadjuk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Kiadó lakás.

3 szoba, előszoba, konyha,

kamara és fürdőszobából álló

lakás Szent János-u. 22. sz.

május 1-re kiadó.

Hirdetések

felvétetnek

a kiadóhivatalban.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

Belépési felhívás

a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelé-
ben alakult **Belvárosi Takaréék és
Hitelszövetkezet** minden év január és
július elsején egy-egy három évig tartó
új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés
szerinti számban jegyezhet üzletrészeket
s minden üzletrész után hetenként 20
fillér fizetendő, melynek összege a három
év elteltével a felmerülő haszonnal
együtt fog az üzletrészeseknek vissza-
fizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot
előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielé-
gíteni. Szövetkezetünk tehát amellet,
hogy a takarékoság ügyét szolgálja
tagjainak beteteik négyötödrésze erejéig
 kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket be-
fizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételidij üzletrészenként 10 fillér
s az első betét befizetésekor min-
denki megkapja a saját nevére kiállított
betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait,
valamint mindazokat, kik szövetkezetünk
tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a
felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rá-
kóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor
jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1909. január 1.

A Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet
igazgatósága.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. TELEFON 180

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá zsir, kát-
ránny stb. Vidéki kereskedőknek cipő-
krém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok
tsb. vételénél legnagyobb árengedmények.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

359817—908. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
nyilvános versenyt hirdet Nagyvárad állomáson
épülő 28 állású kör alakú mozdonyos vasföldél-
szerkezetének munkájára.

A tervek, költségvetés, szerződési tervezet,
az ajánlati minta, a pályázati feltételek, vala-
mint a munka végrehajtására vonatkozó egyéb
feltételek Budapest-n, a magy. kir. állam-
vasutak igazgatóságának aléptményi ügyosztá-
lyában (VI. Teréz körut 56. sz. III. 17. ajtó) a
hivatalos órák alatt megtekinthetők és a köz-
ponti tervtárban (VI. Teréz körut 56. földszint)
tiz koronáért beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbbben 1909. évi febr.
hó 17-én déli 12 óráig nyújtandók be alul-
írott igazgatóság építési és pályafontartási fő-
osztályában (Budapest, VI. Teréz körut 56.
sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy korona, az
ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeg-
gel ellátva és lepecsételve a következő fel-
írással nyújtandók be:

• Ajánlat a Nagyvárad állomáson létesítendő
mozdonyos vasföldélszerkezetére.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok
fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon,
vagyis 1909. évi február 16-án déli 12 óráig,
az ajánlati végösszegnek 5 százaléka teendő le
bánapénz gyanánt, a magy. kir. államvasutak
központi főpénztáránál, (Budapest, VI. András-
syt 75. sz.) akár készpénzben, akár állami leté-
tekre alkalmas értékpapirokban.

A bánapénzről szóló letétjegy az ajánla-
hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és érték-
tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint szá-
míthatnak, de névértéken felül nem vétetnek
számításba.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánap-
pénzek térti vevényen adandók fel.

A magy. kir. államvasutak előtt ismeretlen
ajánlattevők tartoznak szállító képességüket és
megbízhatóságukat azon kereskedelmi és ipar-
kamra bizonylatával igazolni, melyhez vállat-
tuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik e pályázatra kiirt
munkák teljesítésére törvényes képesítésével
nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesi-
téssel bíró megbízottat megnevezni és annak
képesítését igazolni.

Az igazgatóság.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás Wolfram lámpa darabja 4.50 kor.
100 gyertyásé 7 kor. 50 fill.

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenféle izzólámpa különlegességek fény-
képes z-lámpák, ugyancsak 5 százalékkal
kartell áron alól kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← oszillár-raktárunkat →
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, hővitését, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
lítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Február hó 8-án

a „Keresk. Csarnok“ nagytermében lesz megtartva

FRÁTER LÓRÁND

a magyar dal mesterének

egyetlen hangversenye.

A hangversenyen VÁRADI ANTAL Ömeltósága, a Petöfi-társaság főtítkára fog előadást tartani Petöfi haláláról.

Kezdeté fél 9 órakor.

Belépő jegyek 6, 4 és 2 koronáért válthatók Sebő Imre könyv- és papirkereskedésében.

Megvettük a Czillér Imre-féle

= rőfös- és szőnyegáru raktárt =

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSITÁST!

e hó 27-én kezdjük meg.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék,
Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök,
vásznak, asztalneműek, ruhavásznak himzett bat-
tiszatok mosóáruk, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.